

PÄÄTÖSESITYS

Esitetään, että seurantakomitea hyväksyisi Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 muutosesityksen.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 muutosesitys (4. muutos)

1. Yleistä ohjelmamuutoksesta

Esitettävä ohjelmamuutos on parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1305/2013 artiklan 11 kohdan b mukainen eli muutos vaatii komission päätöksen.

Muutokset näkyvät «jäljitä muutokset»-merkinnöillä ohjelma-asiakirjassa, joka löytyy seurantakomitean materiaaleista

<https://www.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/maaseutuohjelma/hallinto/seurantakomitea/piilosivu-1>

Ohjelman luvussa 1.1. (ns. muutosilmoitus, s. 10-14) on muutosten yksityiskohtaiset kuvaukset ja perustelut. Esitettävät muutokset ovat linjassa ohjelman nykytilan analyysin ja tarpeiden määrittelyn kanssa. Esitetyt muutokset eivät vaikuta kumppanuussopimukseen.

2. Luonnonhaittakorvausten (M13) kokonaan kansallisesti maksettaviin osuuksiin esitettävä muutos

Sipilän hallitusohjelmassa maaseutuohjelman kansalliseen rahoitukseen kohdistuu säästöjä. Vuosien 2018–2021 kehyspäätöksessä päätettiin kohdistaa kaikki maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle osoitetut säästöt kokonaan kansallisesti maksettaviin luonnonhaittakorvauksiin.

Syksyn 2017 budjettiriihessä kokonaan kansallisesti maksettaviin luonnonhaittakorvauksiin saatiin lisärahoitusta 21 milj. euroa, jolla säästötarvetta voidaan paikata. Vuonna 2018 kokonaan kansallisesti maksettavien luonnonhaittakorvausten korvaustaso laskee vuoden 2017 korvaustasosta 5 euroa/ha ja vuosina 2019–2020 korvaustasot laskevat vuoden 2018 tukitasosta 20 euroa/ha.

Muutos aiheuttaa 30 milj. euron vähennyksen tuloskehyykseen, indikaattorisuunnitelmaan ja kansalliseen lisärahoitukseen.

3. Eläinten hyvinvointikorvauksiin (M14) esitettävät muutokset

Afrikkalaisen sikaruton ja lintuinfluenssan torjuntaa tehostetaan, minkä vuoksi rajoitetaan villisikojen ja sikojen ulkotarhausta sekä siipikarjan ulkoilua. Emakoiden ja ensikoiden ulkoilu edellyttää tupla-aitoja ja siipikarjan ulkoilu poistetaan. Toimenpiteen käyttämättömyyden vuoksi poistetaan lihasikojen immunokastratio.

Eläinten hyvinvointikorvausten toimenpiteitä yksinkertaistetaan joiltain osin poistamalla sellaisia vaatimuksia, jotka eivät ole suoraan maksettavan korvaustason perusteena tai ovat muutoin nykyisin normaalia hyvää hoitokäytäntöä. Samassa yhteydessä tarkistetaan joidenkin toimien korvaustasoja havaittujen lisäkustannusten vuoksi.

4. Tarkennuksia

Tarkennukset ovat pääasiassa teknisiä muutoksia. Tila- ja yritystoiminnan kehittämisen (M06.4) valtioneuvoston muuttamisesta seurasi tukitasojen muutokset sekä yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muuttamisesta aiheutui tarkistuksia ja luvun 13 (Valtiontuen arviointiin tarvittavat osatekijät) päivittäminen.

Liite 2

TIEDOKSI

Esitetään tiedoksi seurantakomitealle Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 arvioinnin tilanne.

Manner-Suomen Maaseutuohjelman arvioinnit

I vaihe

Sivu 1 6.11.2017

Arvioinnit I vaiheessa

- Selvitys neuvontatoimenpiteen toteutuksesta, tuloksista ja alustavista vaikutuksista /MDI ja Avaintaito
- Ympäristötoimien tuloksellisuuden arviointi /Luke
- Selvitys tuloksista ja vaikutuksista maatalousalan kilpailukykyyn /PTT ja MDI
- Maaseutuverkoston arviointi 2017 /Ramboll

- I vaiheen arviointeihin käytettiin n. 190 000 euroa.
- Tuloksia esiteltiin ja suosituksista keskusteltiin 30.10.2017 järjestetyssä seminaarissa Paasitornissa.
- Raportit:

www.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/vaikutukset/arviointi/tutkittua-tietoa/

Sivu 2 6.11.2017

Suosituksista

- Johtopäätöksiä ja suosituksia 41 kpl
- Joista:
 - 12 aiheuttaa toimenpiteitä
 - 5 huomioidaan määrärahojen puitteissa
 - 22 seurataan
 - 1 ei todennäköisesti pystytä huomioimaan
- Joista:
 - 30 pystytään huomioimaan kuluvalle ohjelmakaudella
 - 10 pystytään huomioimaan seuraavan ohjelmakauden suunnittelussa

Suosituksista jatkotoimenpiteisiin 1/2

- MMM:
 - Vuosiraportoinnin ohjeistusta täsmennetään.
 - Pyritään pitämään sellaiset ympäristökorvauksen sopimukset haussa, joiden ympäristötavoitteet on vielä saavuttamatta.
- Maaseutuvirasto:
 - Neuvonnan viestinnässä huomioidaan enemmän ne aihealueet, joita on haettu vähiten. Neuvonta on esillä YTA-viranomaisille.
 - Pyrkii koulutuksella ja ohjeistuksella vaikuttamaan siihen, että laatuero alueiden hankkeiden välillä vähenevät.
 - Valintakriteereiden yhtenäistä tulkintaa kehitetään toimeenpanokoulutuksissa

Suosituksista jatkotoimenpiteisiin 2/2

- Maaseutuverkosto:
 - ottaa viestintäverkoston toimintaan mukaan enemmän neuvonnasta viestintää;
 - aloittaa hyvien käytäntöjen levittämisen: lähiruokahankkeista, energian säästö ja –tehokkuus hankkeista;
 - tekee tehokasta tiedon levitystyötä, jotta hyvät käytännöt ja keinot ammoniakkin ja KHK-päästöjen vähentämiseksi tulevat tunnetuiksi ja laajempaan käyttöön sekä investointituen mahdollisuudet ympäristön tilaa edistäviin investointeihin tunnetaan;
 - jatkaa teemaryhmä toimintaa ja käynnistää uusia lyhyempiä & erikoistuneita teemaryhmiä;
 - jatkaa viestinnän kohderyhmien tunnistamista sekä
 - kehittää työtavan hankkeiden tulosten jalkauttamiseen & levittämiseen.

Sivu 5 6.11.2017

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Käynnistyneet ja vireillä olevat maaseutuohjelman arvioinnit

Arviointihanke	2016	2017				2018				2019			
	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Neuvonnan arviointi (MDI ja Avaintaito)	[Green bar]												
Ympäristötoimien tuloksellisuuden arviointi (LUKE)		[Green bar]											
Selvitys tuloksista ja vaikutuksista maatalousalan kilpailukykyyn (PTT ja MDI)			[Green bar]										
Maaseutuverkoston arviointi (Ramboll)		[Green bar]											
Valtakunnallisten ja koordinaatiohankkeiden arviointi (MDI ja TK-Eval)				[Green bar]									
Työllisyys- ja aluetalousvaikutusten arviointi (tarjouskilpailu päättynyt)						[Dashed bar]							
Maatalousluonnon moma ja maisema arviointi (hankinta käynnissä)						[Dashed bar]							
KHK- ja ammoniakkipäästöt, hiilen sidonta, vesi ja maaperä arviointi (suunnitteilla)						[Dashed bar]							

6

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

TIEDOKSI

Esitetään tiedoksi seurantakomitealle Leader-ryhmille vuonna 2018 jaettava lisärahoitusvaltuus.

PAIKALLISTEN MAASEUDUN KEHITTÄMISSTRATEGIOIDEN SUUNTA-AANTAVAN RAHOITUKSEN MUUTTAMINEN

Maa- ja metsätalousministeriön päätös

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi ohjelmakauden 2014–2020 Leader-ryhmät ja niiden suuntaa-antavan rahoituksen 21.1.2015 (922/441/2014). Päätöksen mukaisesti Leader-ryhmien rahoitusta tarkistetaan kaksi kertaa ohjelmakauden aikana.

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi 14.11.2017 Leader-ryhmien kehystarkistuksen valmisteluryhmän 8.11.2017 tekemän esityksen Leader-ryhmien ensimmäisestä kehystarkistuksesta.

Liitteessä 1 on taulukko Leader-ryhmille myönnettävästä lisäkehuksesta.

Tausta

Maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain (27/2014) 8 §:n mukaan maa- ja metsätalousministeriö vastaa maaseudun kehittämisohjelman varojen käytön suunnittelusta, varojen jaon valmistelusta ja varojen osoittamisesta tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavien tahojen käyttöön.

Leader-ryhmien julkinen rahoitus on Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 rahoitussuunnitelman mukaan yhteensä 300 miljoonaa euroa, josta EU:n osuus on 42 %, valtion 38 % ja kuntien 20 %.

Maa- ja metsätalousministeriö osoitti Leader-ryhmille suuntaa-antavina rahoituskehysinä yhteensä 272,982 miljoonaa euroa ja jätti reserviin noin 9 % eli 27 miljoonaa euroa. Reservistä EU:n ja valtion rahoitusosuus on 21,614 miljoonaa euroa ja sitä vastaava kuntarahan osuus 5,404 miljoonaa euroa. Maa- ja metsätalousministeriö jakaa ryhmien käyttöön vuosittain valtuudet, jotka koostuvat EU:n ja valtion rahoitusosuuksista. Loppuohjelmakauden valtuudet ja niihin sisältyvä reservi ovat alustavasti seuraavat:

	Valtuus yhteensä EU + valtio (milj. euroa)	Josta toimintaraha	Josta reservi
2018	28,800		7,379
2019	44,000	19,000	2,235
2020	21,000		12,000
	93,800	19,000	21,614

Viimeiseen valtuuteen sisältyvä reservi muodostuu kokonaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan sisältyvästä suoritusvarauksesta, jonka käyttöön saaminen riippuu aikanaan komission päätöksestä.

Kehystarkistuksen valmisteluprosessi

Maa- ja metsätalousministeriö lähetti Leader-ryhmille kirjeen kehystarkistuksen kriteereistä 26.10.2015 (1662/04.04.01.01/2015) ja Leader-ryhmät toimittivat sen mukaisesti ministeriölle tiedot keskeisimmistä tavoitteistaan 31.12.2015 mennessä. Maa- ja metsätalousministeriön 27.5.2016 asettama kehystarkistuksen valmisteluryhmä (MMM029:00/2016) kävi läpi Leader-ryhmien toimittamat tavoitteet ja valmisteli ryhmille niistä palautteen. Maa- ja metsätalousministeriö pyysi 30.8.2016 Leader-ryhmiä tarkistamaan omat tietonsa ja lähettämään tarvittavat tarkennukset 31.12.2016 mennessä.

Maa- ja metsätalousministeriö ohjeisti Leader-ryhmiä lisäkehysten hakemisesta tarkemmin kirjeellä 29.3.2017 (MMM 725/04.04.01.02/2017) ja lähetti Leader-ryhmille lisäkehysten

hakulomakkeet 28.6.2017. Leader-ryhmät toimittivat lisäkehushakemukset maa- ja metsätalousministeriölle 6.9.2017 mennessä.

Lisäkehys jaetaan reservistä hakemusten perusteella niille ryhmille, joilla työ on edistynyt hyvin, laatu on parantunut ja vaikuttavuus on hyvä. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaisesti kehystarkistusta tehtäessä kiinnitettiin huomiota Leader-ryhmien käytössä olevan rahoituksen sidonta- ja maksatustilanteeseen, Leader-periaatteiden noudattamiseen, arviointeihin ja raportteihin, valvontahavaintoihin, julkisten varojen hallinnointiin ja Leader-ryhmien esityksiin.

Lisäkehystä hakiessaan ryhmien tuli huolehtia, että niillä on vastaava osuus kuntarahaa käytettävissään uusina kuntarahasitoumuksina tai valmiiksi kertynyt kuntarahaa vähintään vaadittava 20 prosentin osuus julkisesta rahoituksesta.

Kehystarkistuksen valmisteluryhmä käsitteli lisäkehushakemukset kuudessa kokouksessa syksyn 2017 aikana ja teki 8.11.2017 maa- ja metsätalousministeriölle esityksen myönnettävistä lisäkehysistä.

Leader-ryhmien kehystarkistus annetaan tiedoksi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 seurantakomitealle.

Leader-ryhmien kehystarkistus tehtiin nyt ensimmäistä kertaa näin merkittävästi ryhmien toiminnan edistymistä, laatua ja vaikuttavuutta painottaen.

Kehystarkistuksen valmisteluryhmä arvioi kriteerien toimivuutta ja valmistelee Leader-ryhmille yhteisen palautteen. Maa- ja metsätalousministeriö toimittaa jokaiselle lisäkehystä hakeneelle ryhmälle ryhmän saamat pisteet ja niiden perustelut sekä tiedot seurantatietojen ja pisteiden jakaumasta kaikkien lisäkehystä hakeneiden ryhmien kesken.

Prosessia ja kriteerejä arvioidaan yhdessä ryhmien kanssa. Mahdolliset täsmennykset kriteereihin tehdään hyvissä ajoin ennen toista kehystarkistusta.

Yhteenveto lisäkehushakemuksista ja myönnettävistä lisäkehysistä

Lisäkehystä haki 46 Leader-ryhmää yhteensä 25,251 miljoonaa euroa. Haetut lisäkehukset vaihtelivat 92 000 eurosta 1 600 000 euroon ja keskiarvo oli 549 000 euroa.

Kehystarkistuksen valmisteluryhmä laittoi ryhmät paremmuusjärjestykseen kehystarkistuksen kriteerien perusteella. Osa kriteeritiedoista saatiin ryhmien hakemuksista ja osa Maaseutuviraston Hyrrästä toimittamista seurantatiedoista. Kriteerit pisteytettiin painokertoimien mukaisesti siten, että suurin mahdollinen pistemäärä oli yhteensä 100. Keskiarvoksi tuli 50 pistettä, suurin pistemäärä oli 73 ja pienin 29.

Kehystarkistuksen valmisteluryhmä päätti esittää lisäkehysten myöntämistä vähintään 50 pistettä saaneille eli yhteensä 24 Leader-ryhmälle. Lisäkehysten määrä määriteltiin ryhmän saaman pistemäärän ja haetun summan perusteella siten, että paras ryhmä sai suhteessa eniten ja muut saamansa pistemäärän suhteessa siihen. Lisäksi määriteltiin katto siten, että lisäys oli enimmillään 10 % ryhmän saamasta alkuperäisestä kehyksestä eli jokaiselle enimmillään suhteessa sama lisäys kuin parhaalle ryhmälle. Myönnettävät summat pyöristettiin 500 euroon. Myönnettäväksi lisäkehyskeksi muodostui näin keskimäärin noin 307 500 euroa, suurimman lisäyksen ollessa 672 000 euroa ja pienimmän 52 500 euroa.

Lisäkehystä saavat ne ryhmät, jotka ovat yhdessä sovittujen (maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuverkosto, maaseutuverkostoyksikkö, ELY-keskusten ja Leader-ryhmien edustus) kriteerien ja käytössä olevien tietojen perusteella tässä vaiheessa ohjelmakautta edistyneet parhaiten paikallisen kehittämisstrategian toteuttamisessa. Jos Suomi saa maaseutuohjelmaan sisältyvän suoritusvarauksen käyttöön, on ohjelmakauden toisessa kehystarkistuksessa

lisäkehystä jaettavissa 12 miljoonaa euroa EU:n ja valtion rahoitusta. Kehystarkistuksen valmisteluryhmä kannustaa kaikkia Leader-ryhmiä vaikuttavuuden ja toiminnan laadun parantamiseen. Jokaisella ryhmällä on mahdollisuus tarpeen mukaan hakea ja saada lisäkehystä toisessa kehystarkistuksessa.

Lisätietoja

Lisätietoja antavat maaseutuylitarkastaja Laura Jänis (p. 02951 62090, laura.janis@mmm.fi) ja neuvotteleva virkamies Leena Anttila (p. 02951 62240, leena.anttila@mmm.fi).

Liite 1: Taulukko Leader-ryhmille myönnettävästä lisäkehyksestä

Nro	Ryhmän hakema summa (EU + valtio)	Ryhmän kehys alun perin (EU + valtio + kunta)	Pisteet kriteerei stä	Myönnettävä lisäkehys	Lisäkehystä vastaava kuntaraha	Lisäys (EU+ valtio+ kunta)	
7	Maaseudun Keh yhd Ravakka ry	500 000 €	4 234 000 €	73	354 000 €	88 500 €	10 %
54	Pohjoisimman Lapin LEADER ry	400 000 €	8 128 000 €	69	269 500 €	67 375 €	4 %
9	Karhuseutu ry	804 400 €	5 136 000 €	65	429 000 €	107 250 €	10 %
45	Keskipeite-Leader ry	1 200 000 €	8 046 000 €	63	672 000 €	168 000 €	10 %
38	Seinäjoenseudun Keh yhd LIIVERI ry	560 000 €	6 500 000 €	62	337 500 €	84 375 €	6 %
27	Maaseudun Keh yhd Mansikka ry	1 600 000 €	3 600 000 €	60	300 500 €	75 125 €	10 %
21	Kehittämisyhdistys Sepra ry	320 000 €	3 550 000 €	59	184 000 €	46 000 €	6 %
5	Varsin Hyvä ry	500 000 €	3 931 000 €	57	277 500 €	69 375 €	9 %
46	Nouseva Rannikkoseutu ry	400 000 €	4 920 000 €	57	221 500 €	55 375 €	6 %
41	Aktion Österbotten rf	1 200 000 €	11 121 000 €	56	658 000 €	164 500 €	7 %
40	Aisapari ry	620 000 €	10 242 000 €	56	339 500 €	84 875 €	4 %
47	Oulun seudun Leader	1 156 100 €	8 790 000 €	56	629 000 €	157 250 €	9 %
50	Elävä kainuu LEADER	1 147 360 €	3 652 000 €	56	305 000 €	76 250 €	10 %
10	Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry	500 000 €	7 080 000 €	55	269 000 €	67 250 €	5 %
44	Rieska-LEADER ry	720 000 €	7 749 000 €	55	386 000 €	96 500 €	6 %
35	Jyväsräihä ry	340 000 €	3 600 000 €	54	180 000 €	45 000 €	6 %
16	Pirkan Helmi ry	730 392 €	3 522 000 €	54	294 000 €	73 500 €	10 %
30	Maas Keh yhd Keski-Karjalan Jetina ry	100 000 €	4 627 000 €	54	52 500 €	13 125 €	1 %
39	Suupohjan Kehittämisyhdistys ry	292 000 €	7 880 000 €	53	151 000 €	37 750 €	2 %
32	Vaara-Karjalan LEADER ry	374 400 €	5 633 000 €	53	193 500 €	48 375 €	4 %
37	Kuudestaan ry	600 000 €	5 107 000 €	52	301 500 €	75 375 €	7 %
49	Oulujärvi LEADER ry	400 000 €	6 505 000 €	52	200 500 €	50 125 €	4 %
34	Maaseutukehitys ry	400 000 €	3 600 000 €	51	197 000 €	49 250 €	7 %
31	Joensuun Seudun LEADER ry	360 000 €	6 545 000 €	50	177 000 €	44 250 €	3 %
	Yhteensä	25 250 913 €	234 648 000 €		7 379 000 €	1 844 750 €	
	Keskiarvo	548 933 €	5 101 043 €	50	307 458 €	76 865 €	7 %
	Maksimi	1 600 000 €	11 121 000 €	73	672 000 €	168 000 €	10 %
	Minimi	92 000 €	2 920 000 €	29	52 500 €	13 125 €	1 %
	Mediaani	400 000 €	4 289 500 €	50	285 750 €	71 438 €	6 %

TIEDOKSI

Esitetään tiedoksi seurantakomitealle Leader-ryhmien strategioiden ja valintakriteerien muutokset.

PAIKALLISTEN MAASEUDUN KEHITTÄMISSTRATEGIOIDEN JA VALINTAKRITEEREIDEN MUUTTAMINEN

Päätös

Maa- ja metsätalousministeriö ohjeisti kirjeellä 29.3.2017 (725/04.01.01.02/2017) Leader-ryhmiä paikallisten strategioiden ja valintakriteereiden muuttamisesta ja pyysi toimittamaan mahdolliset muutokset 6.9.2017 mennessä. Muutoksia strategiaan esitti neljä Leader-ryhmää ja muutoksia valintakriteereihin esitti 13 Leader-ryhmää. **Muutokset ovat lähinnä teknisiä ja ne edistävät paikallisten strategioiden toteuttamista.** Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi 13.11.2017 Leader-ryhmien esittämät muutokset. Leader-ryhmän tulee varmistaa, että ajan tasalla oleva paikallinen kehittämisstrategia sekä valintakriteerit ovat ryhmän internetsivustolla tuensaajien ja muiden kiinnostuneiden saatavilla.

Tausta

Maa- ja metsätalousministeriö valitsi Leader-ryhmät ja hyväksyi niiden paikalliset kehittämisstrategiat sekä strategioiden osana olevat hankkeiden valintakriteerit 21.1.2015 (922/441/2014).

Leader-ryhmät ovat toteuttaneet paikallista strategiaansa jo lähes kolme vuotta ja tänä aikana on toimintaympäristö voinut muuttua ja ilmetä tarvetta muuttaa paikallista strategiaa tai hankkeiden valintakriteereitä.

Prosessi

Maa- ja metsätalousministeriö kysyi syksyllä 2016 sähköpostitse Leader-ryhmiltä päivitystarpeista. Vastausten perusteella mahdolliset muutokset strategiaan ja valintakriteereihin päätettiin tehdä syksyllä 2017, samaan aikaan Leader-ryhmien kehystarkistuksen kanssa.

Leader-ryhmien tuli toimittaa mahdolliset strategian ja hankkeiden valintakriteereiden muutokset 6.9.2017 mennessä maa- ja metsätalousministeriölle. Muutoksista tuli ilmetä selkeästi sekä strategian että valintakriteereiden osalta 1) mikä on muuttunut, 2) perustelut muutoksille ja 3) kuvaus muutosten valmistelusta.

Leader-ryhmän tuli käsitellä ja päättää paikallisen strategian ja valintakriteereiden muuttaminen ryhmän hallituksessa ja tarvittaessa valmistella asia laajemmin alueen toimijoiden kesken. Maaseutuohjelman hallinnointiasetuksen (295/2014) 3 §:n mukaan paikallisen kehittämisstrategian muutoksen valmistelussa on oltava mukana ainakin 1) asianomaiset paikallishallinnon viranomaiset; 2) strategian toteutusalueen tai sen osa-alueen kehittämisen asiantuntijat; 3) strategian toteutusalueen yritykset, yhteisöt ja muut toimijat, joilla on olennaista merkitystä strategian toteutumiselle; 4) paikallista väestöä edustavat henkilöt.

Leader-ryhmän tuli liittää strategian ja valintakriteereiden muutoksiin ryhmän hallituksen päätös asiasta.

Maa- ja metsätalousministeriö käsitteli Leader-ryhmien muutosesitykset.

Leader-ryhmä voi ottaa muutetun strategian ja valintakriteerit käyttöön sen jälkeen, kun ne on viety tiedoksi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman seurantakomitealle eli käytännössä 22.11.2017 jälkeen.

Paikallisten strategioiden muutokset

Maa- ja metsätalousministeriölle esitettiin seuraavat neljä paikallisen kehittämisstrategian muutosta:

Elävä Kainuu LEADER ry: Tilastotietojen päivityksiä ja lisäyksiä, tavoitteiden päivittäminen vastaamaan ryhmälle osoitettua rahoituskehystä sekä muutama vähäinen sisällöllinen täsmennys.

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry: Strategian määrällisiä tavoitteita on päivitetty vastaamaan Kärki-LEADERille osoitettua rahoituskehystä.

Maaseutukehitys ry: Rahoituksen jakaantumista strategian teemoihin on muutettu, lähinnä pienentämällä elinkeinot -teeman osuutta ja lisäämällä yhteisöllisyys -teeman osuutta. Hankkeiden tuloksena syntyvien työpaikkojen ja uusien yritysten tavoitteita on laskettu. Muutos on perusteellisesti valmisteltu ja hyvin perusteltu.

PoKo ry: Paikallisesta kehittämisstrategiasta poistettiin hakemusten arviointikriteerit ja tilalle lisättiin tieto, että valintakriteerit löytävät PoKon verkkosivuilta.

Valintakriteereiden muutokset

Maa- ja metsätalousministeriölle esitettiin seuraavat 13 valintakriteereiden muutosta:

Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry: Valintakriteereihin on lisätty täydentäviä kriteereitä, jotta ne ottavat hankkeiden kirjon paremmin huomioon.

Eteläisen Maaseudun Osajat EMO Ry: Valintakriteereiden pisteytystä on yksinkertaistettu.

Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry: Valintakriteerilomakkeeseen on lisätty ”nollarivit” selkeyttämään pisteytystä.

Koillismaan Leader ry: Valintakriteereihin on tehty lisäykset, jotka ottavat huomioon paremmin aloittavat yritykset ja kansainvälisten verkostojen luomisen.

Leader Karhuseutu ry: Valintakriteereitä on yksinkertaistettu ja selkeytetty.

Leader VIISARI ry: Valintakriteereitä on täsmennetty, jotta kriteerit ovat selkeät ja toimivat, eivätkä painota liikaa jotain tiettyä hanketyyppiä.

Pirityiset ry: Valintakriteereitä on täsmennetty ottamaan paremmin huomioon hankkeen toteuttavuus ja realismi, uudet oivallukset ja toimintamallit sekä yleishyödyllisissä hankkeissa laaja hyödynsaajien joukko.

PoKo ry: Valintakriteerien arviointia on muutettu ottamalla käyttöön pisteytysmalli ja yritysryhmähankkeille on luotu omat valintakriteerit.

Rajupusu Leader ry: Valintakriteereiden pisteytystä on täsmennetty ja pisterajoja nostettu, jotta hakemusten laatu ja keskinäinen paremmuusjärjestys saadaan paremmin esille.

Ravakka ry: Valintakriteereistä on poistettu päällekkäisyyksiä ja pisteytystä on yksinkertaistettu, sillä monimutkaisista kriteereistä ei saatu lisäarvoa ja ne olivat työläisiä käyttää.

Veej'jakaja ry: Valintakriteereitä on täsmennetty.

YHYRES-kehittämisyhdistys ry: Valintakriteereihin on lisätty lisäkriteereitä, jotta rahoitettavat hankkeet tulisivat selkeämmin erotelluiksi.

Ykkösakseli ry: Valintakriteereitä on täsmennetty, jotta niiden käyttö olisi selkeämpää.

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Laura Jänis (p. 02951 62090, laura.janis@mmm.fi).

Liite 5

TIEDOKSI

Esitetään tiedoksi seurantakomitealle Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 viestintäsuunnitelma vuodelle 2018.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020

Jotta voisimme hyvin.

Viestintäsuunnitelma 2018

Taustaa

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020 eli maaseutuohjelma on keskeinen väline uudistaa maataloutta ja muuta maaseudun yrittäjyyttä sekä kehittää maaseutua koko maan hyvinvoinnin kasvattamiseksi.

Viestinnän käytössä olevat aihetunnisteet ovat #MaaseutuFi #jottavoisimmehyvin ja #maapuhuu.

Viestinnän tavoitteet

Tavoitteet koko ohjelmakaudelle

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestinnälle on laadittu strategiset tavoitteet koko ohjelmakaudelle. Vuosille 2014–2020 ne ovat:

- Ohjelman mahdollisuudet tunnetaan ja varat hyödynnetään (potentiaaliset tuensaajat)
- Ohjelman vaikutukset tiedostetaan, tietoa EU-rahoituksen tuloksista on saatavilla (tuensaajat, suuri yleisö, päättäjät)
- Yhteistyö maaseututoimijoiden kesken lisääntyy, hyvät ideat ja käytännöt leviävät, osaaminen lisääntyy (maaseutuverkoston toimijat, maaseudun kehittäjät)
- Yhä useampi allekirjoittaa väitteen, että maaseutu tuottaa hyvinvointia koko maalle ja voi osaltaan ratkaista kilpailukyky-, ilmasto- ja ympäristökysymyksiä (suuri yleisö, päättäjät).

Tavoitteet vuodelle 2018

1. Lisätään tietoa maaseutuohjelman kautta tulevan EU-rahoituksen merkityksestä ja vaikutuksista koko maalle.

Maaseutuohjelma on merkittävä kanava, jolla Suomi saa palautusta EU-jäsenmaksulle. Tämä raha on käytettävissä koko Suomen hyvinvoinnin kasvattamiseen. 95 prosenttia Suomesta on maaseutua, joten ohjelman rahoituksen kohderyhmänä on lähes koko Suomi. Maaseuturahoituksella ratkotaan ilmastoon, ympäristöön, kilpailukykyyn ja hyvinvointiin liittyviä ongelmia, joiden kanssa koko maa painii. Rahoitus on piristysruiske talouskasvulle ja saa aikaan yksityisiä investointeja, joiden ansiosta sen

vipuvaikutus on suurempi kuin reilun kahdeksan miljardin euron julkinen rahoitus. Suomi myös käyttää EU:n maaseuturahaston mahdollisuuksia tehokkaasti.

Tämä perusviesti näkyy kaikessa viestinnässä. Erityisesti sitä voidaan tuoda esiin puolustettaessa maaseudun yritysrahoitusta ja uuden EU:n rahoituskauden viestinnässä.

2. Helpotetaan viestintäverkostoa viestimään rahoituksen vaikutuksista

Ohjelman vaikutuksista saadaan tietoa yhdistämällä seurantatietoja, arviointien havaintoja ja muuta tutkimustietoja. Vaikutuksia tarkasteltaessa on hyvä huomioida vähintäänkin edellisen ohjelmakauden havainnot. Vaikuttava viestintä aikaansaadusta vaatii asiantuntijoiden ja viestinnän tiivistä yhteistyötä. Koulutetaan asiantuntijoita ja viestintäverkostoa tunnistamaan merkittäviä muutoksia, joita maaseuturahoitus on saanut aikaan. Vastataan kysymykseen, minkälaisia ongelmia ohjelman ja rahoituksen avulla on ratkottu.

Maaseutu.fi-sivustolla on jatkuvasti ajantasainen tieto ohjelman edistymisestä. Mavi ja MMM kehittävät maaseutuohjelman seurantatietojen käytettävyyttä. Viestitään valmistuvista arvioinneista ja reagoidaan niiden osoittamiin viestintätarpeisiin.

Tuotetaan viestintäverkoston käyttöön visuaalista materiaalia, kuten kuvituksia, infografiikoita ja videoita. Osaa materiaaleista voidaan käyttää lisäämällä mukaan alueen omia tunnuslukuja. Uudistetaan asiakirjapohjat.

Viestintähankkeilla ja muilla alueiden viestinnän resursseilla on suuri merkitys ohjelman tulosten esiin tuomisessa. Varmistetaan viestintäverkoston valtakunnallinen kattavuus myös jatkossa.

Jatketaan rahoitusta saaneiden kohteiden esittelyä kaikissa viestintäkanavissa. Kehitetään sisällöntuotantoa ja sisältöjen kierrättämistä eri kanavissa. Räätelöidään juttuja entistä tarkemmin kohderyhmittäin. Alueet tuottavat sisältöä omilla vastuuvuoroillaan ja sisältöjä jaetaan tehokkaasti viestintäverkoston kesken. Maaseutu.fi:n Terveiset maalta ja maailmalta - blogipalsta otetaan tehokkaaseen käyttöön yhteisöllisyyden kasvattajana ja hyvien käytäntöjen levittäjänä.

3. Tiivistetään yhteistyötä yhteisistä aiheista viestivien tahojen kanssa.

Viestintävoimat yhdistämällä saavutetaan suurempi vaikuttavuus viesteille. Kaikkien maaseutuohjelman teemojen osalta kartoitetaan tahoja, joiden

kanssa viestimällä voimme saavuttaa suurempia yleisöjä ja uusia näkökulmia teemaan. Tällaisia keskeisiä teemoja vuonna 2018 ovat maaseudun yrittäjyys, älykkäät kylät, ravinteiden kierrätys, CAP ja ruuan arvostus. Yhteistyössä sidosryhmien kanssa valmistaudutaan seuraavaan Maaseutuparlamenttiin sekä maaseudun kehittämisen parhaita esimerkkejä esitteleviin kilpailuihin.

Viestinnän kohderyhmät

Sisäiset kohderyhmät

Sisäisen viestinnän kohderyhmään kuuluvat maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, verkostopalvelut, ELY-keskukset, Leader-ryhmät, maakuntaliitot ja kuntien maaseutuhallinto. Lisäksi mukana on ohjelmaa toteuttavia järjestöjä sekä tutkimus- ja oppilaitoksia. Nämä ovat valtakunnallisen viestinnän tärkein kohderyhmä.

Ulkoiset kohderyhmät

Ulkoisen viestinnän ryhmässä erityisen merkittäviä ovat potentiaaliset tuensaajat, joille ohjelman mahdollisuudet eivät vielä ole tuttuja. Tuenhakijat ovat heterogeeninen kohderyhmä, jonka tietotarpeet vaihtelevat. Jokainen kansalainen on tärkeä viestinnän kohderyhmä, sillä ohjelman tulosten esiin nostamisella voidaan perustella julkisten varojen käyttöä. Vaikuttavuudesta kertominen on oleellista yhtä lailla maaseutuverkoston ulkopuoliselle hallinnolle, poliittisille päättäjille ja medialle. Alueellisilla ja paikallisilla toimijoilla on parhaat edellytykset tavoittaa tuenhakijoiden joukko kun taas valtakunnallisen viestinnän kannattaa tavoitella ensisijaisesti muita ryhmiä.

Viestien kohdentaminen

Maaseutu.fi-sivuston sisällöt tehdään kuudelle erilaiselle esimerkkipersoonalle. Näistä viisi on potentiaalisia tuensaajia ja yksi edustaa maaseutuohjelman toteuttajien sisäpiiriä. Sosiaalisen median kanavien julkaisut kohdennetaan eri kohderyhmille. Facebookin Tilaa elämälle -sivustolla kohderyhmänä ovat keveille maaseutuaiheille lämpenevät. Instagramilla tahdotaan puhutella laajemmin hyvinvoinnista ja muun muassa luonnosta ja ruuasta kiinnostuneita. Twitterissä yleisönä on maaseutuasiantuntijoita, tutkijoita, päättäjiä ja mediaa.

Budjetti

Budjetti koostuu verkostopalveluiden, MMM:n (90 000 e) ja Mavin (45 000 e) viestintään kohdistettujen teknisen avun varoista. Suluissa olevat summat ovat viestintään ohjelmakauden toisessa erässä eli vuosille 2017–2019 varattuja summia. Verkostopalveluiden varoista viestintään on budjetoitu 250 000 euroa / vuosi. Viimeinen erä tulee käytettäväksi vuonna 2020.

Viestinnän vastuut ja työnjaot

Maaseutuohjelman viestintää tekevät **kaikki ohjelman parissa työtä tekevät**. Ohjelman mahdollisuuksista ja merkityksestä kerrotaan erilaisissa kokouksissa, infotilaisuuksissa tai hankkeiden kertoessa toiminnastaan. Yhteinen viestintäsuunnitelma, -materiaalit ja viestinnän asiantuntijat ovat kaikkien tukena.

Maa- ja metsätalousministeriö johtaa ohjelmaviestintää viestintäryhmän puheenjohtajana ja sovittaa yhteen ohjelmaviestinnän vuotuiset suunnitelmat. Se vastaa viestinnän suunnittelusta, seurannasta, raportoinnista ja arvioinnista. Ministeriö viestii ohjelma-asiakirjan muutoksista, EU:n yhteisestä maaseutupolitiikasta ja rahastojen välisestä kumppanuudesta.

Maaseutuvirasto vastaa yksityiskohtaisista tukiehtojen kuvauksista ja hakuohjeista. Virasto pitää yllä hankkeiden hallinnointiin liittyviä tietorekistereitä ja varmistaa, että seurantadata on viestinnän hyödynnettävissä.

Verkostopalvelut viestii ohjelman mahdollisuuksista sekä tuloksista ja hyvistä käytännöistä. Verkostopalvelut koordinoi ohjelman viestintäverkostoa ja tuottaa viestintämateriaaleja ja -työkaluja yhteiseen käyttöön. Yksikkö ylläpitää ja kehittää Maaseutu.fi-sivustoa.

Viestintäyhdyshenkilöt ELY-keskuksissa ja Leader-ryhmissä tekevät alueellista ja paikallista maaseutuohjelman viestintää tuensaajille ja potentiaalisille tuensaajille. Viestintäyhdyshenkilöt ovat keskeisiä ohjelman vaikutusten esiin nostamisessa ja hyvien esimerkkien etsimisessä. Myös ELY-keskusten viestijät ovat tärkeitä yhdyshenkilöitä viestintäverkostossa.

Hanketiedottajat työskentelevät hankevaroin ELY-keskuksissa, Leader-ryhmissä tai muussa viestintähanketta hallinnoivassa organisaatiossa. Viestintähankkeet toimivat tiiviissä yhteistyössä paikallisten maaseudun kehittäjien sekä alue- ja paikallismedioiden kanssa, tekevät paikallisiin tarpeisiin räätälöityä viestintää ja nostavat esiin alueensa hyviä esimerkkejä niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Viestintähankkeet tehostavat valtakunnallista viestintää ja jakavat viestinnän hyviä käytäntöjä muiden viestintähankkeiden käyttöön.

Osa viestintähankkeista päättyy vuoden 2018 aikana. Osaamisen säilyttämiseksi ja jatkuvuuden vuoksi on tärkeää, että ELY:t ja Leader-ryhmät käynnistävät jatkohankkeiden valmistelun hyvissä ajoin.

Viestinnän seuranta

Viestintää seurataan operatiivisella tasolla kuukausittaisissa ohjelmatiedottajien kokouksissa. Yksittäisistä operaatioista tehdään koosteita, joissa tarkastellaan

läpimenoja, sosiaalisen median kattavuutta ja yleistä onnistumista tavoitteessa. Seurannasta tehdään kooste viestinnän ja johdon puolivuositteisiin palavereihin, seurantakomiteaan ja maaseutuverkoston ohjausryhmälle. Vuoden aikana työstetään laajempaa ulkopuolista arviointia viestinnästä.

Tavoite 1: Lisätään tietoa maaseutuohjelman kautta tulevan EU-rahoituksen merkityksestä ja vaikutuksista koko maalle.

Seurannan mittarit: Verkkokävijätilastot, some-tilastot, medianäkyvyyden ja keskusteluiden sävy, tunnettuustutkimus, case-kohtaiset analyysit.

Tavoite 2: Helpotetaan viestintäverkostoa viestimään rahoituksen vaikutuksista.

Seurannan mittarit: Kysely viestintäverkostolle, viestintämateriaalien hyödyntämisen määrä, verkkokävijätilastot, some-reaktioiden määrä ja kattavuus sekä kommenttien luonne.

Tavoite 3: Tiivistetään yhteistyötä yhteisistä aiheista viestivien tahojen kanssa.

Seurannan mittarit: #maapuhuu-tunnisteella käydyn keskustelun ja sitä käyttäneiden organisaatioiden määrä. Maaseutuviestinnän leirille osallistuneiden organisaatioiden määrä. Eri organisaatioiden kanssa tehtävien yhteisten viestintätoimien määrä.

Viestintäverkoston yhteiset viestinnän mittarit:

- muutokset sähköisten viestintävälineiden käyttömäärissä; verkkoviestintä ja sosiaalinen media (kanavien määrä, kävijämäärät, seuraajamäärät)
- maaseutuohjelman tunnettuuden määrällinen kasvu (tietolähde: tunnettuustutkimukset 2015, 2017 ja 2019)
- medianäkyvyyden määrällinen ja laadullinen kehitys (tietolähde: mediaseuranta)
- tapahtumien kautta tavoitettujen henkilöiden osallistujamäärät
- painettujen julkaisujen määrät ja verkkojulkaisut
- itsearviointi ja palautekyselyt
- aktiivisuus viestintäverkoston työssä, esimerkiksi valtakunnalliseen viestintään toimitetun materiaalin ja jaetun sisällön määrä

Seurantakomitea käsittelee vuosittaiset viestintäsuunnitelmat ja vuosiraportin ohjelman vuosikertomuksen osana. Vuosikertomuksen yhteydessä raportoidaan myös alueiden viestintähankkeiden työstä osana ohjelmaviestinnän kokonaisuutta. Viestinnän edustus on myös laajemmassa ohjelman virkamieskoordinaation ryhmässä (VIRKO), josta kuullaan erityisesti ELY-keskusten toiveita viestinnälle.

Keskeisiä toimia ja tapahtumia vuonna 2018

Vastuut, aikataulut ja budjetin sisältävä tarkennettu suunnitelma laaditaan erikseen ja sitä päivitetään vuoden kuluessa.

Teemat

- **Älykkäät kylät** -kilpailu: lanseerataan kilpailu älykkäille kylille. Rakennetaan Maaseutu.fi-sivustolle Älykkäät kylät -teemasivut, jonne kerätään esimerkkejä, vinkkilistoja ja tietoa kylille, jotka haluavat pärjätä nyt ja tulevaisuudessa. Jaetaan tietoa asiasta myös Euroopan laajuisesti.
- Osallistutaan tavoitteeseen **monipuolistaa kuvaa modernista maaseudun yrittäjyydestä** yhdessä ProAgrian, MTK:n, MSL:n, 4H:n, SYTY:n, Kasvun Roihun ja Sitran kanssa. Kohderyhmänä erityisesti nuoret.
- Viestitään proaktiivisesti maaseudun **yrittäjärahoituksen** vaikutuksista. Aluetaloudellisten vaikutusten arviointi valmistuu loppuvuodesta.
- Tuodaan esiin maaseudun yritysten moninaisuutta ja uudistumista osana **Maaseudun kasvupolkua**.
- Osallistutaan yhteistyöhön **ravinteiden kierrätyksen ja kiertotalouden** kuluttajanäkökulman esiinnostamiseksi yhdessä LUKE:n, YM:n, Sitran, John Nurmisen säätiön ja BSAG:n kanssa.
- Osallistutaan **maakuntaudistuksen** viestintään. Vahvistetaan ja valmistellaan viestintäverkostoa muutokseen. Tuodaan esiin, miten suuri kokonaisuus uudistuksessa maaseutuasiat ovat ja että maaseutuohjelman rahoitus on suurin maakuntiin siirtyvä kokonaisuus.
- **Leader 2030**. Välitetään viestiä erityisesti Leaderin mahdollisuuksista kuntien ja maakuntien kumppanina ja elinvoimaisuuden kehittäjänä.
- Vuoden 2020 jälkeisen EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (**CAP**) viestintä Brexitin tuoma huomioarvo hyödyntäen
- Ympäristökorvauksen vuoden 2020 muutoksista viestiminen.
- Hyödynnetään maaseutupolitiikan 30-vuotisetappi viestinnällisesti.
- Viestitään ministeriön panostuksista kyläkauppojen tulevaisuuteen
- Tuetaan **harvaan asutun maaseudun parlamentaarisen työryhmän** työskentelyä.
- **Maaseudun hyvinvointivaikutukset** nostetaan esiin infograafein kaupunkilaisille suunnatussa viestintäponnistuksessa juhannuksen alla.
- Ollaan tiiviissä yhteistyössä Leader-ryhmä Liiverin vaikuttavuushankkeen kanssa ja levitetään hankkeen hyviä havaintoja.

Tapahtumat

- Road show: maakuntauudistuksen muutosjohtajat arjen palveluiden viidakossa, mukana maaseutuvaikutusten arviointi ja Leaderin palvelulupaus.
- Eurooppa-päivä 9.5.
- Yrittäjän päivä 5.9.: Nostetaan esiin kultakin alueelta Kauppalehden menestyvien yritysten ranking-listalla menestyneitä yrityksiä. Viikon tehokampanja.
- Kuntamarkkinat 12.–13.9. kunnat kohderyhmänä, maakuntauudistus ja Leader, Älykkäät kylät ja Laajakaistainfo.
- Osta tilalta 15.9.
- Maaseutuparlamentti: seuraavan tapahtuman järjestämisestä päätetään joulukuussa. (Euroopan maaseutuparlamentti 2019.)
- LINC-tapahtuma: Suomalaisille nostetaan esiin suomalaisen Leaderin erinomaisuutta ja eurooppalaista viitekehystä. Leaderin yhteiskunnallinen vaikuttavuus.
- ...

Kanavat

- **Ruuan arvostuskampanja:** Tuetaan MMM:n ja ruokapoliittisen selonteon kampanjaviestintää.
- Virtaviivaistetaan viestinnän **visuaalisuutta**, lisätään infografiikoiden ja videoiden käyttöä, uusitaan asiakirja- ja kalvopohjat.
- Parhaiden maaseuturahoitettujen esimerkkien esiin nostaminen kilpailun avulla (**Parhaat käytännöt**): valmistelu alkaa.
- Euroopan parhaat käytännöt ja Nordic-Baltic-kisa
- Tuetaan **koordinaatio- ja valtakunnallisten hankkeiden** viestintää sekä yhteistyötä maaseutupolitiikan neuvoston **teemaverkoston** kanssa. Hyödynnetään maaseutupolitiikan neuvoston rahoittamien hankkeiden tuloksia.
- Rahoitetaan **Kartalla ruuasta -tv-sarjaa** ja tarjotaan asiantuntijoita ohjelman tekoon.
- **Paikallislehdet** tavoittavat jo nyt hyvin ja kertovat mielellään hankkeista. Tuotetaan hissipuhe, jonka avulla rahoituksesta on helppo kertoa yhdenmukaisesti ydinasiat.
- Jatketaan **Maaseutu.fi-toimitusneuvoston** työtä viestintätoimiston kanssa sekä sisällöntuotantoa alueilta. Jaetaan ruotsinkielisten alueiden tuottamaa materiaalia Landsbygd.fi-sivustolla.
- **Maaseutu.fi-jatkokehitys:** Käyttäjätestaukset; asiasanoitus; responsiivisuus; sisällön kehittäminen
- Tuodaan **Rural.fi-sivustolle** lisää sisältöä, joka kertoo suomalaisesta maaseudun kehittämisestä laajemmin. portaali, joka ohjaa muiden toimijoiden sisältöihin.

- **Laajakaistainfo.fi**-sivuston markkinointi
- Maaseutuverkostopalvelut tukee paikallisten toimijoiden **messuosallistumisia**. Maaseutuverkostopalvelut ei osallistu vuoden aikana yleismessuille omalla osastolla. Yhteisessä käytössä on messutarpeistoa.
- **Suomi-Areena**: Pyritään saamaan yrittäjyysaihe mukaan keskusteluihin.
- **Viestintäverkoston koulutukset** ja maaseutuviestinnän leiri, mahdollinen opintomatka
- ENRD- ja ERI-rahastojen **viestintäseminaarit**: osallistutaan viestintäverkoston mahdollisimman suurella delegaatiolla.